

Rastrové mapy a senzory pro mapování

Minulá přednáška

Pravděpodobnostní plánování (PPP, RRT)

Dnešní přednáška

Rastrové mapy, potenciálová pole, senzory pro mapování

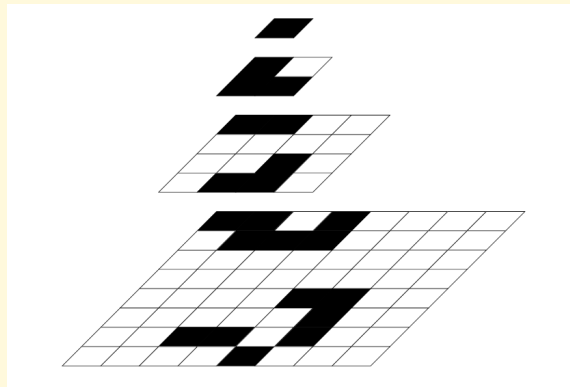
<http://robotika.cz/guide/umor05>

Je exaktní popis potřeba?

- souřadnice vrcholů (double, 8 bajtů = 1.7E +/- 308 (15 digits))
- velikost atomu 10^{-10}m
- obecné překážky aproximovány
- složitost dána počtem překážek a detailností popisu

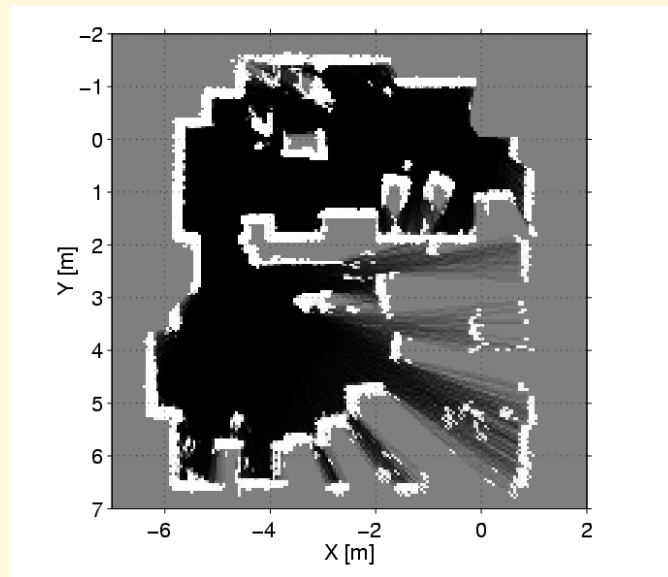
Alternativa - rastr s pevným rozlišením

- složitost dána velikostí prostoru a rozlišením
- 0/1 = překážka/volno
- mapy s více rozlišeními (velikosti $2^n \times 2^n$)

Pravěpodobnostní mřížky

- pokud není celá mapa předem známa (překážka/volno/nevím)
- hodnoty 0..255 - šedotónový obrázek
- integrace více senzorů
- ??? jak plánovat cestu ???

Která cesta je nejlepší?

- nejkratší (graf viditelnosti)
- nejbezpečnější (Voronoi diagramy)
- nejrychlejší
- nejjistější
- ??? kombinace ???

Potenciálová pole

- cíl hřeje, překážky mrazí, jdeme za teplem
- chceme $U(i, j) = \frac{U(i-1, j) + U(i+1, j) + U(i, j-1) + U(i, j+1)}{4}$
- numerická matematika, Gauss-Siedelova metoda
- iterace - průměr sousedů
- použití "popustnosti" (hra Warlords - různá rychlost postupu zbrojnošů)

$$U^{k+1}(i, j) = \frac{M(i, j)}{4} (U^k(i-1, j) + U^k(i+1, j) + U^k(i, j-1) + U^k(i, j+1))$$

Potenciálová pole - problémy

- výpočet není real-time
- exponenciální pokles hodnot (double stačí maximálně na 1000 kroků)
- není-li známá pozice tak "rozmazané mapy"

Senzory pro mapování

- lokalizace (GPS, odometrie, triangulace)
- mapování překážek (sonar, laser, . . .)

Sonar

- ultrazvukový senzor (6500 series používají 49.1kHz)
- firma Polariod (cena okolo 50\$ včetně analogové desky)
- měření doby letu (TOF = Time Of Flight)
- přijmač i vysílač v jednom
- parametrizovatelný gain
- komplexní vyzařovací lalok
- crosstalk, špatné odrazy

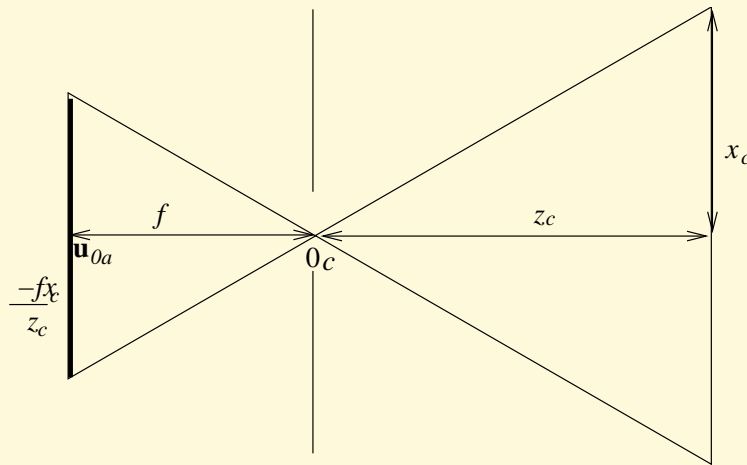
Laser

- IR světelný paprsek
- německá firma SICK (cena okolo 100000 Kč)
- měření doby letu (TOF = Time Of Flight)
- rozlišení na 8mm, do vzdálenosti 60m
- problém s množstvím dat
- skenuje se pouze jediná rovina

Model štěrbinové kamery

- Idealizovaný jednoduchý model kamery
- Paprsek světla vychází z bodu scény, prochází štěrbinou kamery a dopadá do roviny obrázku (*image plain*)

Souřadnicové soustavy

souřadnice vnějšího světa — index w

kamerové souřadnice — počátek ve středu štěrbin, osa Z_c směřuje od kamery, index c

eukleidovské souřadnice v obrázku — osy rovnoběžné s kamerovými souřadnicemi, ale X_i, Y_i leží v rovině obrázku, index i

afinní souřadnice obrázku — podobné předchozím, osy U, V, W, U nemusí svírat pravý úhel s V, W .

Projekce prováděná kamerou

- Bod v prostoru $\mathbf{x}$, světové souřadnice $\mathbf{x}_w = [x_w, y_w, z_w]^T$
- Převod ze světových do kamerových souřadnic: posunutí t a otočení R , tedy platí

$$\mathbf{x}_c = \begin{bmatrix} x_c \\ y_c \\ z_c \end{bmatrix} = R(\mathbf{x}_w - t)$$

- Označíme-li si f ohniskovou vzdálenost, z podobnosti trojúhelníků pro převod do roviny obrázku platí:

$$\mathbf{u}_c = \left[-\frac{f x_c}{z_c}, -\frac{f y_c}{z_c}, -f \right]^T$$

- Zajímají nás především afinní souřadnice tohoto bodu.

Afinní souřadnice

principiální bod — průsečík optické osy s rovinou obrázku. V afinních odpovídá bodu $\mathbf{u}_{0a} = [u_0, v_0, 0]^T$.

homogenní souřadnice — Bod $\mathbf{u}$ v homogenních souřadnicích můžeme reprezentovat jako $\tilde{\mathbf{u}} = [U, V, W]^T$, a ten se do eukleidovských dvourozměrných souřadnic zobrazí jako $\mathbf{u} = [u, v]^T = [U/W, V/W]^T$.

afinní transformace — celou transformaci lze vyjádřit jako násobení matice 3×3 . Neznámé a , b a c — sklonění a změna měřítka:

$$\tilde{\mathbf{u}} = \begin{bmatrix} U \\ V \\ W \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a & b & u_0 \\ 0 & c & v_0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -\frac{fx_c}{z_c} \\ -\frac{fy_c}{z_c} \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -fa & -fb & u_0 \\ 0 & -fc & v_0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \frac{x_c}{z_c} \\ \frac{y_c}{z_c} \\ 1 \end{bmatrix}$$

Vnitřní a vnější parametry kamery

- Po přenásobení z_c dostaneme:

$$\begin{aligned} z_c \tilde{\mathbf{u}} &= \begin{bmatrix} -fa & -fb & u_0 \\ 0 & -fc & v_0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_c \\ y_c \\ z_c \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -fa & -fb & u_0 \\ 0 & -fc & v_0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} R(\mathbf{x}_w - t) = \\ &= KR(\mathbf{x}_w - t) \end{aligned}$$

- K se nazývá kalibrační matice kamery a její koeficienty bývají označovány jako vnitřní (*intrinsic*) parametry kamery, matice R a t se označují jako vnější (*extrinsic*) parametry kamery a vypovídají o poloze kamery vzhledem k vnějším eukleidovským souřadnicím.

Projekce — závěr

- umíme transformaci $3D \Rightarrow 2D$
- potřebujeme $2D \Rightarrow 3D$
- co s tím?

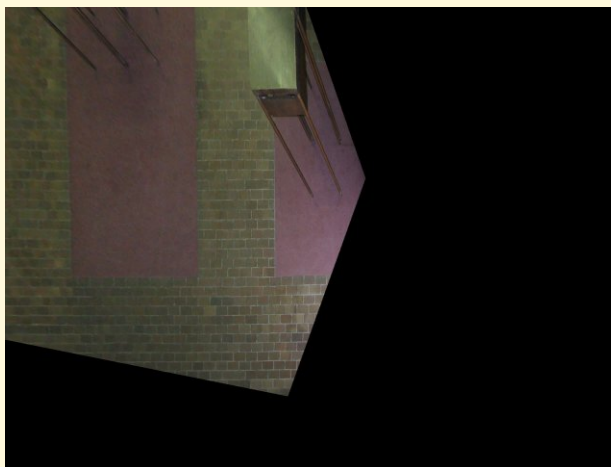
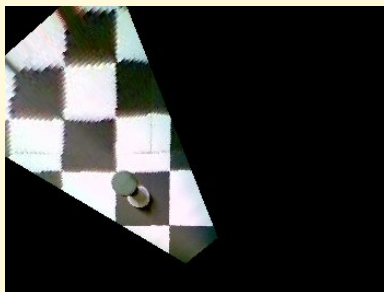
Stereovision

- 3D získáme jako průsečík dvou polopřímek
- více kamer
- jedna kamera + znalost změny polohy
- problém identifikace odpovídajících bodů (matching)

Drobné triky

- aktivní modifikace scény - např. osvětlení viditelným laserem, odečtení obrázku s a bez laseru, threshold
- značky na podlaze, blikající LEDka
- čárové kódy

Referenční 2D plocha

Detekce objektů v obrázku

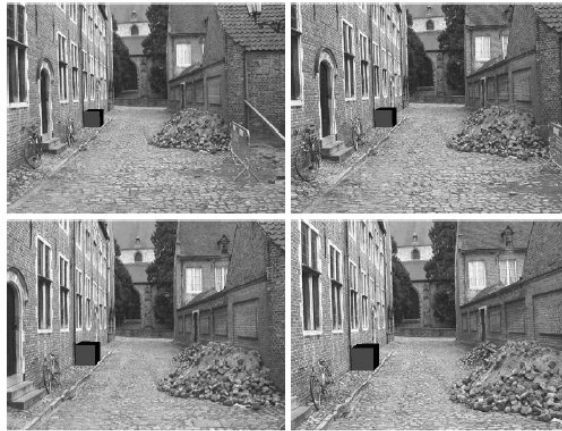
- nalezení hranice hranovým detektorem
- náhodné zvolení dvou reprezentatů
- verifikace výběru
- pokud obrázek obsahuje rovnou čáru a 50% bodů na ní leží, tak pravděpodobnost, že vyberu vhodného kandidáta je 25%. Pravděpodobnost, že vyberu vhodného kandidáta v 10ti pokusech je $1 - 0.75^{10} = 94\%$

OpenCV

- podpora počítačového vidění
- původně byla vytvořena firmou Intel
- open source
- <http://www.intel.com/research/mrl/research/opencv/>

Augmented reality

- augmented = „rozšířená“
- kombinace virtuální reality se skutečností (video)
- aplikace: architektura, opravářství, medicína. . .

3D model světa

- *Obtaining 3D Models With a Hand-Held Camera* / Marc Pollefeys, SIGGRAPH 2001
- je třeba rozumnět vstupním obrázkům videa
- sledování mnoha bodů scény
- věrohodnost — problémy s osvětlením

ProMIS

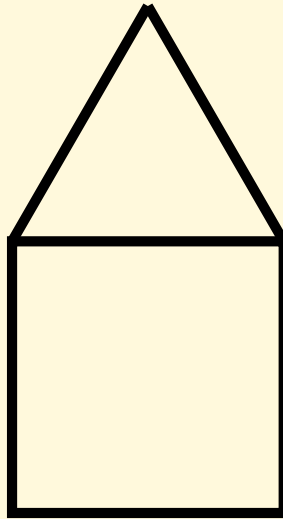
- Professional Minimum Invasision Surgery trainer
- kombinace reálných laparoskopických nástrojů s virtuální realitou
- reálný nebo simulovaný endoskop
- pouze vizuální zpětná vazba
- info: www.haptica.com

Hledání domečku

- úkol: nalézt v obrázku ikonu domu
- domeček = čtverec + rovnostranný trojúhelník
- vstup: barevný obrázek 320×240

Úloha 1: označení domečku

- označit čtverec domečku zeleným křížem

Úloha 2: retušování trojúhelníku

- odmazání části odpovídající trojúhelníku

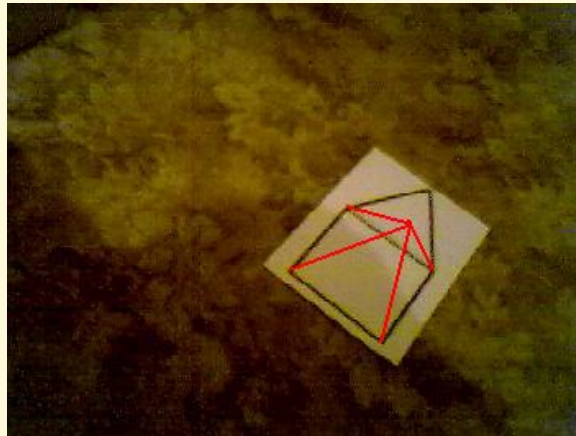
Úloha 3: vložení obrázku

- nahrazení čtverce obrázkem

Úloha 4: 3D jehlan

- nakreslení místo kříže 3D jehlan

Úloha 5: pohyb

- parametrizace předešlých úloh:
  - místo obrázku slide-show nebo TV
  - rostoucí a zmenšující se jehlan

Úloha 6: virtuální okno

- nahrazení čtverce průhledem do jiného (např. virtuálního) světa

Na co příště určitě zapomeneme...

- Seminář z mobilní robotiky
- Eurobot 2006
- Robotický den (dobrovolníci?)
- anketa